

Неўспадзеўкі, адылі, сталася перашкода плянам Юрцэвічавым. Хтось знайшоў іншага кандыдата на становішча рамесніка ў рэсорце. Гэты чалавек, майстра на ўсі рукі, паўніў бы ўсю тэхнічную работу. Ён таксама паставіў бы сабе дом, але ў лесе, на сваёй, купленай у Бэлэр Менску дзялёнцы. Умовы ягоня ўсі дырэктары ўпадабалі. За прыймом іх быў і Юрцэвіч, але, як паслей выяснілася, ня шчыра. З прычыны познага часу не магла быць зроблена ўмова адразу на пісьме. За тыдзень кандыдат меў прыехаць падпісаць умову. Але ня прыехаў. Прычына няпрыезду была гэткая. Калі гэты спадар ад'яжджаў з рэсарту, Юрцэвіч прапушчаў яго і шмат расказаваў яму, колькі ён (Юрцэвіч) паклаў працы дзеля рэсарту і ў канцы прасіў яго не гадзіцца за рамесніка ў рэсорце, не перашкаджаць яму быць у ім рамеснікам. Новы кандыдат пашкадаваў Юрцэвіча і ня прыехаў рабіць умовы.

Нарысы гісторыі мастацтва беларускага

У 20-тых найважнейшай навуковай працаю, выданай у Менску, была кніга проф. Міколы Шчакаціхіна — „Нарысы гісторыі мастацтва беларускага“. У ёй глыбака й шырака абнята й выразьліва паказана гісторыя мастацтва народу нашага. З кнігі Шчакаціхіна мы бачым багацце мастацтва нашага, высокія якасці яго, арыгінальнасць і сваеасаблівасць яго. Як мастацтва беларускае ў Шчакаціхіна, так мае быць скумана й пісана гісторыя Беларусі наагул: дый праца Шчакаціхінава ё часьцяй гісторыі Беларусі, вялікай часьцяй культуры яе.

Калі ў 30-тых гадох бальшавікі маскоўскія фізычна нішчылі народ наш, асабліва інтэлігенцу ягоную, знішчылі яны таксама Міколу Шчакаціхіна, а гэтую працу ягоную сконфіскавалі. Захаваўся, адылі, яе экзэмпляр у вольным сьвеце, і ё магчымасьць яе перавыдаць фотграфічным спосабам. Вельмі пажадана, каб эміграца наша зрабіла гэта. Было б гэта яе вялікай заслугаю перад сваім народам. Да кнігі трэ' было б толькі дадаць рэзюмэ паангельску.

„Крывічы“ а „Вялікалітва“

„Крывічы“ а „Літва“, або (другая хорма таго ж назову) „Вялікалітва“, — два праўдзівыя нацыянальныя назовы нашыя.

Праз назоў „Крывічы“ досыць пісалася: затым, здаецца, празь яго ня надабе паўтараць. Гэтта досыць зацеміць, што з назову аднаго, найбольшага плямені нашага ён, і далей застаючыся (у вужшым сэнсе) пляменным, у стагодзьдзю двананцатым стаў (у значаньню шыршым) агульна нацыянальным. Шмат меней у вагульным значаньню яго ўжывалі ў стагодзьдзю трынанцатым, яшчэ меней на пачатку стагодзьдзя чатырнанцатага.

Пад назовам „Літва“ (назоў народу ў значаньню зборным і назоў краю), „Ліцьвін“ (лік адзіночны ад „Літва“, як назоў народу) народ наш шырака ведамы, пачынаючы із стагодзьдзя трынанцатага, а часткава і ўперад. Адгэнуль ня толькі да канца быцця гаспадарства нашага, Вялікага Князства Літоўскага, значыцца, да 1795 г., наш народ і край зваўся „Літвой“, „Ліцьвінамі“, але прынамся да 70-ых год дзевятнанцатага стагодзьдзя, а ў не малой меры да пачатку стагодзьдзя XX. У менаваным часе як сам увесь народ наш зваў сябе Літвой, так звалі яго і ўсі зналыя яго народы, суседзі й далышыя. Прывяду колькі прыкладаў. У „Пралого“ (зборнік скарачаных жыццяў сьвятых) знаходзім жыццё „сьвятых нова яўленых мучаньнік родам Літвы Іоанна, Антонія і Еўстахія. Літоўская ж імёна іх Круглец, Кумец і Няжыла“. Тут „літоўскімі“ названы імёны нашыя¹.

¹ Карский Е. Ф. Белорусы, т. III, вып. 2, 140, вынаска.